

Broj/Број: 01,02,03,04/2,03/11-05-562/09
Sarajevo/Сарајево, 20. 4. 2010.

KOLEGIJU OBAJU DOMOVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

KOLEGIJU TAJNIŠTVA

ČLANOVIMA IZASLANSTVA PSBIH U INTERPARLAMENTARNOJ UNIJI

SEKTORU ZA MEĐUNARODNE ODOSE I PROTOKOL

Predmet: Izvješće sa 122. zasjedanja Skupštine Interparlamentarne unije, održane u Bangkoku od 27. 3. do 1. 4. 2010. godine

U razdoblju od 27. 3. do 1. 4. 2010. godine u Bangkoku je održano 122. zasjedanje Skupštine Interparlamentarne unije. Na zasjedanju su sudjelovala izaslanstva iz 124 države članice. Parlamentarnu skupštinu BiH predstavljali su:

1. g. Drago Kalabić, predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u IPU,
2. gđica Marina Mijačević, tajnica Izaslanstva PSBiH u IPU.

Zasjedanje je otvoreno govorima g. Chai Chidchoba, predsjedatelja Narodne skupštine Tajlanda, g. Trairong Suwankirija, zamjenika premijera Tajlanda, g. Supachai Panitchpakdija, glavnog tajnika UNCTAD-a, dr. Tea Ben Guriraba, predsjednika Interparlamentarne unije, a počasni gost bila je Nj.E. princeza Maha Chakri Sirindhorn koja je zasjedanje službeno proglasila otvorenim.

Na dnevnom redu 122. zasjedanja Skupštine IPU-a bile su sljedeće točke:

1. **Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika 122. zasjedanja Skupštine IPU-a;**
2. **Razmatranje zahtjeva za uvrštenje žurne točke u dnevni red;**
3. **Plenarna rasprava o političkim, gospodarskim i socijalnim prilikama u svijetu, s osvrtom na opću temu: *Parlamenti u središtu političke pomirbe i dobre uprave;***
4. **Suradnja i zajednička odgovornost u globalnoj borbi protiv organiziranog kriminala, posebice trgovine drogom, ilegalne prodaje oružja, trgovine ljudima i prekograničnog terorizma – Prvi stalni odbor;**
5. **Uloga parlamenata u razvijanju jug-jug i trokutaste suradnje s ciljem ubrzanja postizanja Milenijskih razvojnih ciljeva – Drugi stalni odbor;**
6. **Sudjelovanje mladih u demokratskim procesima – Treći stalni odbor;**
7. **Usvajanje tema i imenovanje izvjestitelja za 123. zasjedanje Skupštine;**

Ad-1. Izbor predsjednika 122. zasjedanja Skupštine IPU-a

Za predsjednika 122. zasjedanja Skupštine IPU-a izabran je g. Chai Chidchob, predsjednik Narodne skupštine Tajlanda.

Ad-2. Razmatranje zahtjeva za uvrštenje žurne točke u dnevni red

U raspravi o uvrštenju žurne točke u dnevni red razmatrana su dva prijedloga:

1. Uloga parlamenata u jačanju solidarnosti međunarodne zajednice sa stanovništvom Haitija i Čilea nakon razornih potresa u tim zemljama, te poduzimanje potebnih akcija u državama s velikim rizikom prirodnih katastrofa radi što bolje procjene rizika katastrofa, a time i umanjivanja njihovih posljedica – zajednički prijedlog Kube, Francuske, Ugande, Velike Britanije i Urugvaja.
2. Izraelsko kršenje vjerskih i kulturnih prava palestinskoga naroda, posebno u i oko Jeruzalema, te odbijanje Izraela da uključi džamije Haram al-Ibrahimi i Bilal ibn Rabah na popis nacionalne baštine – zajednički prijedlog Islamske Republike Iran i Palestine u ime Arapske skupine.

U ime predlagatelja prvog prijedloga govorila je gđa Regueiferos Linares (Kuba). Gospođa Linares istaknula je probleme s kojima se suočava stanovništvo nakon katastrofe koja ih je zadesila, a posebice na veliku nezaposlenost kao posljedicu tragičnoga potresa. To osobito vrijedi za Haiti gdje je broj nezaposlenih drastično porastao, tako da stanovništvo živi u izrazito teškim i nesigurnim uvjetima. Uputila je poziv svim zemljama za višestranu pomoć narodima ovih zemalja.

U prilog drugome prijedlogu govorili su predstavnici Jordana i Alžira. Gospodin Al-Majali (predsjednik Parlamenta Jordana) govorio je o izraelskom nastavku kolonizacije palestinskih teritorija te samim time sramnom kršenju ljudskih prava. Istaknuo je kako Izrael nije učinio nijedan korak za postizanje mira, odnosno nastavlja ignorirati upozorenja i žalbe međunarodne zajednice. Pozvao je skupštinu da raspravom o ovoj točki dnevnoga reda pomogne ublažavanju napetosti između ovih zemalja.

Nakon glasovanja svih nazočnih, dvotrećinskom većinom glasova je za žurnu točku dnevnoga reda usvojen zajednički prijedlog Kube, Francuske, Ugande, Velike Britanije i Urugvaja. Skupština je odmah imenovala članove odbora za izradu rezolucije, koja je jednoglasno usvojena na zasjedanju od 1. travnja 2010. godine.

Ad - 3. Plenarna rasprava o političkim, gospodarskim i socijalnim prilikama u svijetu

Plenarna rasprava o općoj temi 122. zasjedanja Skupštine izazvala je veliku pozornost sudionika. U raspravi je sudjelovalo ukupno 103 govornika. Svi sudionici suglasili su se da svijet treba djelovati zajedno kako bi pronašao zajedničke odgovore za globalne izazove. Iako u nekim europskim zemljama ima znakova prevladavanja krize i vidljiv je gospodarski porast, zajednički stav svih govornika bio je da je taj rast nizak i neravnomjeran. Cijene roba kao i plaće u siromašnim zemljama naglo su opale. U raspravi je naglašen značaj parlamentaraca te uloga parlamenata u političkoj pomirbi i socijalnim prilikama u svijetu.

Ad - 4. Suradnja i zajednička odgovornost u globalnoj borbi protiv organiziranog kriminala, posebice trgovinom drogom, ilegalne prodaje oružja, trgovine ljudima i prekograničnog terorizma

O ovoj točki dnevnoga reda raspravljao je Prvi stalni odbor, a na osnovi izvješća i Nacrta rezolucije koja su podnijela dva suizvjestitelja: gđa A. Ortuno (Meksiko) i g. L. Wiriyachaia (Tajland). Uloženo je više od 100 amandamana na Nacrt rezolucije, a rezolucija je usvojena na zadnjem sastanku Odbora održanom 1. travnja 2010. Na sastanku Odbora izražena je zabrinutost činjenicom da, iako globalizacija potiče mnoge pozitivne pomake poput otvaranja granica, ona također ima negativan učinak odnosno olakšava međudržavni organizirani kriminal, posebice trgovinu drogom, oružjem, krijumčarenje osoba, zatim olakšava prekogranični terorizam te pranje novca. Svi izaslanici suglasili su se da je potrebno jačati regionalnu suradnju te jačati partnerstva u borbi protiv kriminala. Skupština je pozvala sve članice da jačaju svoje pravne sustave sukladno Međunarodnoj konvenciji za suzbijanje terorizma, radi suzbijanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Usvojenom rezolucijom pozivaju se sve članice IPU-a da promiču dijalog i suradnju s ciljem razvoja i usklađivanja napora u borbi protiv proizvodnje, trgovine i zlouporabe droga i krivotvorenih lijekova. Istaknuta je i zabrinutost zbog poboljšanih tehnoloških mogućnosti koja omogućuju krivotvoriteljima lijekova pakiranja koja se teško mogu razlikovati od originalnih proizvoda. Skupština je uputila poziv parlamentima da potaknu svoje vlade na poštovanje kontrole roba koje prolaze njihovim teritorijem.

Ad-5. Uloga parlamenata u razvijanju jug-jug i trokutaste suradnje s ciljem ubrzanja postizanja Milenijskih razvojnih ciljeva

Drugi stalni odbor održao je dva zasjedanja 29. i 31. ožujka kako bi raspravljao o ovoj točki. Za vrijeme debate izražena je zabrinutost negativnim utjecajem međunarodne gospodarske i financijske krize na najranjivije nacije i sektore globalnog društva. Također je izražena zabrinutost podacima MMF-a prema kojima su ulaganja u zemlje u razvoju, osobito u afričkim zemljama, dramatično smanjena u 2009. i 2010. godini. Naglašena je važnost jug-jug i trokutaste suradnje za postizanje održivoga razvoja u zemljama u razvoju i postizanje Milenijskih razvojnih ciljeva. Imenovan je odbor za izradu rezolucije, čiji su članovi predstavnici sljedećih zemalja: Alžira, Belgije, Kambodže, Indonezije, Sudana, Urugvaja i Zambije, s ciljem izrade nacrta rezolucije. Rezolucija je jednoglasno usvojena, a njome se pozivaju vlade sjevernih zemalja da donacijama i ulaganjima pomognu razvoj jug-jug i trokutaste suradnje te da pruže svaku moguću potporu ovim zemljama.

Ad-6. Sudjelovanje mladih u demokratskim procesima

O sudjelovanju mladih u demokratskim procesima raspravljao je Treći stalni odbor, koji je održao tri zasjedanja 28., 29. i 30. ožujka 2010. Predsjednica Nacionalne grupe Hrvatskoga sabora pri IPU, gđica Marija Lugarić, suizvjestiteljica za ovu temu, predstavila je izvješće i Prijedlog rezolucije. Rezolucija je usvojena konsenzusom i njome se predlažu 34 mjere koje je potrebno poduzeti na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini kako bi se osiguralo potpuno i smisleno sudjelovanje mladih u demokratskim procesima. Između ostaloga, parlamentima država članica IPU-a predlaže se i uvođenje kvota za mlade, izjednačavanje dobi aktivnog i pasivnog biračkog prava, a političke se stranke potiču na uključivanje mladih.

Kada su u pitanju sastanci geopolitičke grupe G12+, glavna debata vođena u Grupi ticala se odnosa IPU-a i UN-a, te mogućnosti transformiranja IPU-a u međunarodnu organizaciju. Rasprava o ovoj temi otvorena je nakon govora g. Andresa Johnssona, glavnog tajnika IPU-a. U svome je obraćanju g. Johnsson govorio o prednostima IPU-a ukoliko bi postala ugovorom osnovana organizacija, utemeljena na ugovoru država članica, od kojih bi svaka zemlja pojedinačno trebala ratificirati ugovor. Pema obrazloženju g. Johnssona, predložena reforma IPU-a ne traži od parlamenta ili IPU-a da preuzme ulogu vlade, odnosno reformom se ne želi zamijeniti uloga vlade čija je odgovornost da pregovara i potpisuje međunarodne sporazume, nego je cilj popraviti njezin status. Naime, IPU je osnovana u vrijeme kada nije bilo uobičajeno osnivati međunarodne organizacije na temelju međunarodnih konvencija, ali su kasnije i druge organizacije osnivane kao takve. Stoga se IPU danas nalazi u drugorazrednom položaju i bez čvrste osnove u međunarodnom pravu. Novim predloženim ugovorom IPU bi dobila status tradicionalne međunarodne konvencije, koju su dogovorile države, potpisale vlade i ratificirali parlamenti. Gospodin Johnsson pozvao je sve članove IPU-a da u budućnosti odluče kakav odnos žele imati s UN-om, npr. žele li utjecati na izmjenu Povelje UN-a kako bi IPU postala na neki način parlamentarni ogranak UN-a ili zadržati *status quo* koji IPU ima od svog osnutka do danas. Ponovio je da samo konvencija može ojačati ulogu IPU-a i dati joj status međunarodne organizacije u međunarodnom pravu, što je potrebno za popravljjanje njezinog odnosa s UN-om i statusa na međunarodnom planu.

Nakon izlaganja vođena je žustra debata, budući da izaslanicima nije bilo jasno kakve koristi imaju parlamenti od ovakve promjene statuta IPU-a, a izražena je i određena rezerva glede izvodivosti ovakve preobrazbe s obzirom na prirodu međudržavnih ugovora. Mnogi izaslanici bili su mišljenja da je promjena povelje UN-a iluzoran napredak, te je stoga bolja opcija transformirati IPU proširenjem ugovora s UN-om, budući da je gotovo nemoguće uskladiti zakonodavstva raznih država članica IPU-a.

Dr. Lammert, predsjednik Bundestaga Njemačke, te izaslanici Novog Zelanda, Australije, Andore, Finske, Velike Britanije, Francuske i Belgije bili su jasnog stava da ne podržavaju princip predložene promjene statuta IPU-a.

Gospodin Hodgson (Novi Zeland) zamolio je za pojašnjenje kakve koristi konkretno ima IPU od novog uređenja i koji su problemi s kojima se ovako ustrojena IPU suočava. Mišljenja je da novi predloženi ugovor može povećati značaj IPU-a kao međunarodne organizacije, no nije nimalo lako istovremeno uskladiti zakone u preko 150 država članica s različitim režimima.

Član Parlamenta Andore, g. Dallers, također je podržao mišljenje g. Hodgsona. On smatra da problemi s kojima se IPU danas suočava mogu biti riješeni proširenjem ugovora s UN-om, bez izmjene Povelje UN-a.

Gospođa Angela Napoli (Italija) predložila je da se ovi problemi iznesu u nacionalnim parlamentima kako bi nakon toga izaslanici razmijenili mišljenja kada se ponovo sretnu u Ženevi, jer nije moguće donijeti konačnu odluku samo u Grupi 12+ bez konzultiranja sa svojim vladama i predsjednicima parlamenta.

Gospodin Laakso (Finska) rekao je da u korist prijedloga g. Johnssona govore četiri argumenta: vize za sve izaslanike, porezne olakšice, status međunarodne organizacije i jačanje izvršne moći IPU-a, ali smatra da je te olakšice moguće urediti i na drugi način, bez izmjene statuta IPU-a i pretvaranja u ugovorom osnovanu organizaciju. Slaže se da ugovor podrazumijeva veće resurse za IPU, ali nije siguran da će ovaj prijedlog g. Johnssona biti prihvaćen u nacionalnim parlamentima.

Gospođa Ernstberger (Njemačka) izrazila je nezadovoljstvo zbog nepostojanja bilo kakvog pisanog traga o prijedlozima o kojima se raspravlja na svakodnevnim sastancima Grupe 12+. Smatra da nije dovoljno raspravljati o ovako značajnim pitanjima samo na osnovi govora g. Johnssona. Potrebni su pisani dokumenti. Pisani je dokument potreban radi iznošenja prijedloga u nacionalnom parlamentu po povratku u zemlju.

Gospodin Harry Jenkins (Australija) izrazio je zabrinutost za razumijevanje prijedloga g. Johnssona u nacionalnim parlamentima, jer, kada se on vrati kući, ne može tražiti ni od svoje vlade ni od predsjednika parlamenta da žurne točke dnevnoga reda i prioritetne probleme s kojima se zemlja suočava ostave po strani i da se usredotoče na ugovor koji će IPU-u pomoći u rješavanju problema viza, smanjenju pristojbi i poboljšanju suradnje s tijelima UN-a.

Unatoč svim prednostima o kojima je govorio g. Johnsson i petodnevne rasprave vođene o ovom pitanju, većina izaslanika članova G12+ izrazila je određenu rezervu spram novoga ustroja IPU-a. Suglasili su se da je potrebno vrijeme za konzultacije u nacionalnim parlamentima, tako da ovaj proces mora biti postupan i dobro razmotren prije donošenja odluke, s obzirom na opasnost da bi ovim ugovorom IPU legitimirala sve one države članice koji nisu demokratske.

Ad-7. Usvajanje tema i imenovanje izvjestitelja za 124. zasjedanje Skupštine

Kada je u pitanju izbor tema i suizvjestitelja za iduće zasjedanje Skupštine koje će biti održano u Ženevi, usvojene su sljedeće teme:

1. Stalni odbor za mir i međunarodnu sigurnost: *Stvaranje čvrstog zakonodavnog okvira s ciljem sprečavanja izbornog nasilja, poboljšanja nadgledanja izbora i osiguravanja mirne promjene vlasti (suizvjestitelji: Indija i Zimbabve),*
2. Stalni odbor za održivi razvoj, financije i trgovinu: *Uloga parlamenata u osiguravanju održivog razvoja upravljanjem prirodnim resursima, poljoprivrednom proizvodnjom i demografskim promjenama,*
3. Stalni odbor za demokraciju i ljudska prava: *Transparentnost i odgovornost u financiranju političkih stranaka i izbornih kampanja.*

Izvješće pripremila:

Marina Mijačević,
tajnica Izaslanstva PSBiH u IPU

Izvješće odobrio:

Drago Kalabić
predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u IPU